

การสื่อสารกับการแก้ปัญหาความรุนแรง

ใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประเวศ วะสี

(๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘)

ขอแสดงความยินดี และอนุโมทนาในการที่สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย กับ ชมรมหรือนักข่าวในพื้นที่ จัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือกันในวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘ นี้ ที่หาดใหญ่ เพื่อจะตั้ง “โต๊ะข่าว” ขึ้นในพื้นที่ ซึ่งเป็นเสมือนการวางอายตนะหรือเครื่องรับสัมผัสไว้ใน สิ่งที่ต้องการสัมผัส นับเป็นก้าวแรกของการที่สมาคมนักข่าวจะพัฒนาให้เกิด “สถาบันข่าว” เป็น เครื่องมือทำงานของสมาคม และเพื่อบริการข่าวแต่สื่อต่างๆ อันจะเป็นเรื่องที่เกิดผลกระทบอย่าง ใหญ่หลวงต่อสังคม บนแนวคิดใหญ่อันหนึ่งว่า “ถ้าคนไทยรู้ความจริงโดยทั่วถึงบ้านเมืองจะดีขึ้น”

ในสถานการณ์สงคราม เรื่องความจริงมีความซับซ้อนขึ้นเพราะสงครามสู้กันด้วยข่าว

ข่าวอย่างใดมีประโยชน์หรือมีโทษอย่างไรต่อฝ่ายใด จึงต้องเข้าใจลึกไปกว่าสิ่งที่ได้รับรู้ เท่านั้น อาจต้องนำองค์ประกอบของวจีสัจตมาใช้ให้ครบ วจีสัจตประกอบด้วย

๑. ความจริง มีที่มาที่อ้างอิง
๒. พูดเป็นปียวาจา
๓. พูดถูกกาลเทศะ
๔. พูดแล้วเกิดประโยชน์

ตรงเป็นความจริง ต้องการเจาะข่าวหรือทำข่าวเชิงสืบสวน (IJ) แต่ตรงถูกกาลเทศะ และ พูดแล้วเกิดประโยชน์ ต้องการความเข้าใจของบริบททั้งหมด รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการสู้รบหรือ สงคราม

สงครามหรือสันติภาพในครั้งนี้ มีฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยถึง ๗ ชั้นด้วยกันคือ

๑. ผู้ลงมือก่อความไม่สงบ
๒. แนวร่วม
๓. คนมุสลิมรักสันติซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ในพื้นที่
๔. กองกำลังติดอาวุธของรัฐ
๕. รัฐบาล
๖. ประชาชนไทยทั่วประเทศ

๗. ประชาคมโลก องค์กรระหว่างประเทศ โลกอิสลาม ๑,๐๐๐ ล้านคน (ที่จริงซับซ้อนกว่านี้)

ทุกฝ่ายมีความสำคัญต่อสงครามและสันติภาพ

ถ้าต้องการสันติภาพ ก็ต้องไม่ถือว่าคู่ต่อสู้เป็นศัตรู แต่เป็นเพื่อนคนไทยที่ทัศนคติไม่ตรงกันผลลัพธ์จะต้องเป็นความเข้าใจกัน และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ จึงอาจเรียกว่าเป็น “สงครามสันติภาพ” และต้องการเข้าใจยุทธศาสตร์ของ “สงครามสันติภาพ” ในครั้งนี้

ที่พูดมานี้ไม่ได้ต้องการเพิ่มความยากให้แก่งานที่ยากอยู่แล้วของนักข่าว แต่คิดว่าเป็นโอกาสและความท้าทายแก่สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจไว้ ๓ เรื่องคือ

๑. สร้าง “สถาบันข่าว”
๒. ทำการข่าวแบบสืบสวน
๓. ฝึกนักข่าวทั้งใหม่และเก่าให้เก่ง

เมื่อสมาคม ฯ สามารถทำทั้ง ๓ เรื่องได้ดี โลกจะเปลี่ยน สำหรับทุกคน สถานการณ์ความรุนแรงในภาคใต้เป็นสถานการณ์จริงที่ซับซ้อน จึงเป็นสนามที่สมาคมฯ จะพัฒนาองค์ประกอบทั้ง ๓ ตามวัตถุประสงค์ของสมาคมฯ เอง

จึงขออวยพรมาให้ประสบความสำเร็จ เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติบ้านเมืองยิ่ง ๆ ขึ้น ในการช่วยกันดับไฟใต้ให้ได้และในเรื่องอื่นๆ ต่อกันไปทุกเรื่อง